

Przedmowa	9
A. WPROWADZENIE	11
1. Przedmiot opracowania	11
2. Zakres pracy	12
3. Geneza pracy. Stan badań. Cel opracowania	13
B. MUZEA I ICH ROZWÓJ	16
1. Definicje	16
2. Klasyfikacja muzeów	18
3. Geneza i rozwój muzeów	21
Geneza	21
Rozwój	22
Sukces	27
Kryzys	30
Ożywienie inwestycyjne w pierwszej dekadzie XXI wieku	32
C. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO USTABILIZOWANIA ROZWOJU MUZEÓW	36
Cele obecnych strategii rozwoju muzeów	36
1. Strategia tożsamości	37
Muzea narodowe	37
Dydaktyka i wzruszenie w procesie kształtowania tożsamości	38
Rola miejsca w strategii tożsamości	44
2. Strategia podnoszenia atrakcyjności miejsca przez lokalizację muzeum	47
Muzeum jako turystyczne <i>curiosité</i>	47
Podnoszenie standardu „gorszej” części miasta	48
Interakcja obiektów – zespoły muzeów, centra kultury	50
Parki muzeów i parki sztuki	54
3. Strategia perfekcyjnej ekspozycji	60
Ewolucja kierunków ekspozycji – od prywatnej kolekcji do muzeum jako medium wizualnego	60
Otwartość planu, zmienność przestrzeni jako istotne potrzeby ekspozycji	62
Muzeum jako idealne narzędzie ekspozycji	62
Oświetlenie naturalne: walory i zagrożenia	63
Rola zaplecza muzealnego	66
4. Strategia przyjemnego zwiedzania	67
Wejście do muzeum, droga zwiedzania i wnętrza sal ekspozycyjnych	67
Miejsca wypoczynku i rozrywki	75
Muzeum – instytucja publiczna – miejsce spotkań	78
5. Strategia aktywnego uczestnictwa	79
Muzea i biblioteki	79
Muzea i muzyka	83
Mediateki	88
Muzea dziecięce	89
6. Strategia ograniczonych nakładów i samofinansowania	94
Konieczność oszczędności w programowaniu i projektowaniu	94
Rozbudowa istniejących obiektów	95
Przebudowy istniejących budynków muzealnych	102
Konwersja funkcji, wykorzystanie istniejących budynków o innym przeznaczeniu na cele muzealne	103
Samofinansowanie muzeów – dążenie do zrównoważenia budżetu przez dochodową działalność pomocniczych działów muzeów	106

D. DYLEMATY PROGRAMOWE I PROJEKTOWE	109
1. Lokalizacja	109
Potrzeby miasta wobec potrzeb muzealnych	112
Projektowanie muzeum w centrum miasta	112
Muzeum w krajobrazie i parkach sztuki	113
Muzea w kompleksach muzealnych i zespołach gmachów służących kulturze	118
2. Systematyka planów	124
Plany zwarte i rozczłonkowane	124
Plany zamknięte dośrodkowe i otwarte odśrodkowe	128
Plany stałe i zmienne	129
Orientacja wewnętrzna. Muzeum jak miasto i elementy krystalizujące plan	130
Muzeum „przenikalne” dla widza	131
3. Droga zwiedzania	134
Klasyfikacja układów zwiedzania	134
Układy liniowe (pojedynczy lub równoległy)	135
Układ obwodowy	135
Układy obwodowe z wewnętrzną przestrzenią centralną	138
Układy promieniste	139
Układy sieciowe	144
Układy halowe (jednoprzestrzenne)	145
4. Ramy przestrzeni ekspozycyjnej i ich formy	145
Muzeum jako „forma otwarta” i narzędzie do eksponowania sztuki	148
Dylemat: białe ściany czy zdefiniowana przestrzeń	149
Trwałość idei architektonicznej i wystawienniczej	154
5. Oświetlenie naturalne	155
Paradygmat Dulwich Picture Gallery	158
Paradygmat szklanego dachu	162
Świetliki dachowe	163
Dachy pilaste	166
Szklane dachy z zastosowaniem rozwiązań o wysokiej technologii	167
Światło odbite. Przykłady systemu Hursta Seagera	170
Światło boczne	176
Oświetlenie naturalne z wykorzystaniem zaawansowanych technologii	177
Motywy rezygnacji ze światła naturalnego	180
6. Forma architektoniczna	181
Elementy <i>sacrum</i> w formie architektonicznej budynku muzealnego	184
Muzea-rzeźby, muzea-znaki, muzea-pomniki	185
Forma oznajmiająca funkcję	189
Postawa kontekstualna i forma ukryta	194
7. Parametry wymiarowe	199
8. Zagadnienia techniczne	202
Rola konstrukcji w kształtowaniu muzeów	202
Rola instalacji we współczesnych obiektach muzealnych	204
Problemy bezpieczeństwa pożarowego	205
E. WSPÓŁCZESNE MUZEA W POLSCE	206
1. Nowoczesne gmachy muzealne II Rzeczypospolitej	206
Muzeum Narodowe w Warszawie	206
Muzeum Narodowe w Krakowie	206
Muzeum Śląskie	207
2. Lata 1945–2000 – okres odbudowy i późniejszej stagnacji	210
Miejski Pawilon Wystawowy „Bunkier Sztuki” – Galeria Sztuki Współczesnej w Krakowie	210
Dom Związku Polskich Artystów Plastyków przy ul. Mazowieckiej 11a w Warszawie	210
Muzeum Plakatu w Wilanowie	211
Rozbudowa Muzeum Narodowego w Poznaniu	211
Konkurs na Muzeum Sztuki w Łodzi i Muzeum Śląskie w Katowicach	214
Narodowe Muzeum Wojska Polskiego na Cytadeli w Warszawie	214
Centrum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha w Krakowie	214
3. Muzea polskie w XXI wieku. Tendencje rozwojowe	215
Wielokulturowe Centrum Historii i Sztuki w Przemysłu	218
Centrum Sztuki Współczesnej w Toruniu	218
Muzeum Powstania Warszawskiego	218

Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie	222
Konkurs na Muzeum Sztuki Współczesnej na terenach tzw. Fabryki Schindlera w Krakowie	224
Muzeum Kantora w Krakowie	225
Centrum Sztuki Współczesnej „Elektrownia” w Radomiu	230
Konkurs na Muzeum Śląskie w Katowicach	230
Konkurs na Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie	231
F. ZAGADNIENIA PROJEKTOWE W ŚWIETLE STRATEGII ROZWOJU MUZEÓW. WNIOSKI	
DLA POLSKI	237
1. Odpowiedzialność za strategię rozwoju	237
2. Wpływ rozstrzygnięć dylematów projektowych na powodzenie strategii rozwoju muzeów	237
Lokalizacja	238
Zwartość i stałość planu	238
Droga zwiedzania	238
Forma przestrzeni ekspozycyjnej	238
Oświetlenie naturalne	239
Forma architektoniczna muzeum	239
3. Ocena szans powodzenia poszczególnych strategii rozwoju muzeów	239
Strategia tożsamości	239
Strategia podniesienia atrakcyjności miejsca przez lokalizację muzeum	240
Strategia perfekcyjnej ekspozycji	240
Strategia przyjemnego zwiedzania	240
Strategia aktywnego uczestnictwa	241
Strategia ograniczonych nakładów i samofinansowania	241
G. SYNTEZA I WNIOSKI	243
H. ANEKS	245
Bibliografia	251
Źródła ilustracji	261